

дихання, в основному за рахунок гострих респіраторно-вірусних інфекцій та грипу, захворювання органів травлення, хвороби шкіри та підшкірно-жирової клітковини.

2. Найбільш значущий зв'язок з характеристиками рівня здоров'я та фізичним розвитком учнів мали показники щодо рівня навчальної адаптації, кількості захворювань з тимчасовою втратою працездатності, наявності і частоти реєстрації загострень хронічної патології, особливостей характеру навчання у школі та рівня не-

рвово-емоційного напруження в ході виконання повсякденної навчальної діяльності, особливостей взаємовідносин в родині, тривалості нічного сну, особливостей самопочуття наприкінці навчального дня і навчального тижня, рівня поширення в учнівському середовищі такої шкідливої звички, як паління.

Одержані результати досліджень є підставою для вивчення стану здоров'я молоді в наступних вікових періодах для використання в профілактичній, освітній діяльності вчителів, лікарів, психологів.

Список літератури

Ареф'єв В.Г. Сучасні стандарти фізичного розвитку школярів / В. Г. Ареф'єв. - Київ : Вежа, 1999. - 256 с.	"Волинська обласна друкарня", 2005. - 188 с.	ли наук.-практ. конф. з міжнародною участю "Моніторинг здоров'я школярів : міжсекторальна взаємодія лікарів, педагогів, психологів. 21-22 жовт., 2009 р. - Харків, 2009. - С. 393-395.
Грейда Б. Фізичний розвиток дітей і підлітків з урахуванням стану їх здоров'я / Б. Грейда. - Луцьк : ВАТ	Осадчук Н.І. Визначення особливостей навчальної адаптації як складова моніторингу здоров'я школярів / Н. І. Осадчук, І. В. Сергета // Матеріа-	

Осадчук Н.И., Гончар О.О.

ИССЛЕДОВАНИЕ СОСТОЯНИЯ ЗДОРОВЬЯ ШКОЛЬНИКОВ И ОСОБЕННОСТИ ЕГО СВЯЗИ С ПОКАЗАТЕЛЯМИ ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

Резюме. В статье представлены исследование состояния здоровья детей и подростков, а также дальнейшее углубленное изучение целого комплекса критериев, которые включают в себя показатели заболеваемости, физической подготовленности и трудоспособности, уровень функционирования основных систем организма и степень сопротивляемости организма относительно неблагоприятных факторов, имеющих непосредственную связь с показателями физического развития.

Ключевые слова: здоровье, школьники, физическое развитие, заболеваемость.

Osadchuk N.I., Gonchar O.O.

INVESTIGATION HEALTH STATUS OF SCHOOLCHILDREN AND PECULIARITIES ITS CONNECTION WITH PHYSICAL DEVELOPMENT

Summary. The paper presents the study of health states of children and adolescents, as well as further in-depth study of the whole set of criteria, which includes C of physical fitness and ability to work, the level of functioning of the major body systems and the degree of resistance of the organism with respect to adverse factors that have a direct connection with the performance of physical development.

Key words: health, physical development, children, sick rate.

Стаття надійшла до редакції 9.10.2013 р.

Осадчук Неоніла Іванівна - к.мед.н., асистент кафедри мікробіології, вірусології та імунології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; +38 0432 53-03-79

Гончар Оксана Олегівна - асистент кафедри мікробіології, вірусології та імунології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; +38 0432 53-03-79

© Мруг В.М., Мруг О.Ф.

УДК: 616.895.8:612.017

Мруг В.М., Мруг О.Ф.

Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова кафедра мікробіології, вірусології та імунології, кафедра психіатрії та наркології (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця Україна, 21018)

ІМУНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ШИЗОФРЕНІЇ

Резюме. В статті аргументується мультифакторіальність захворювання на шизофренію та важливість вдосконалення її діагностики та оптимізації лікування. Наводяться біологічні концепції походження шизофренії, розглядається її дослідження на біологічному, психологічному та соціальному рівнях.

Ключові слова: психонейроімунологія, шизофренія.

Вступ

Шизофренія - це група поліетіологічних психічних розладів, яка характеризується хронічним перебігом та наявністю позитивної, негативної та когнітивної симптоматики, яка поєднується між собою в рамках певних форм захворювання. Проблема шизофренії багатогранна і ви-

ходить за рамки медицини. Навіть сьогодні складно сказати: шизофренія - це окрема хвороба чи група психічних розладів, адже симптоматика захворювання поліморфна, перебіг відзначається широким різноманіттям проявів, а завершення - часто непередбачуваним. Клінічні

межі шизофренії то звужувались, то розширювались. Одні і ті ж симптоми визнавались то основними, то додатковими, а діагностичні критерії змінювали свою значимість, залишаючись при цьому достатньо суб'єктивними. Загальновідома гіпердіагностика шизофренії. Нерідко діагноз шизофренії ставлять при психопатології, яку складно віднести до якоїсь конкретної групи психічних розладів або лікування якої не дає помітного ефекту.

Актуальність вивчення шизофренії не викликає сумнівів, а кількість публікацій, присвячених різним її аспектам, величезна, вона залишається тією загадковою хворобою, діагностика та лікування якої залишає бажати кращого. Пошуки нових варіантів лікування шизофренії, вдосконалення методів її фармако- та психотерапії, розробка адекватних та диференційованих підходів до реабілітації хворих, гуманізація відношення до них - в центрі уваги всіх тих, хто бажає по-справжньому допомогти людині, яка страждає на шизофренію.

На сьогоднішня доля хворих в популяції населення різних країн світу приблизно однакова і складає 0,5-1% [Гурьева, Гиндикин, 2002], за даними ВОЗ - 0,77%. Проте на цих даних відбиваються критерії діагностики шизофренії та близьких цьому психічному розладу психозів. В свій час український психіатр І.А. Поліщук писав: "Всі чекають від психіатрії відповіді на запитання про "таємницю" шизофренії, і ця відповідь, ймовірно, виявиться важливою не лише для всієї медицини, але й для біології." Сьогодні вважається, що шизофренія є патологічним процесом, причиною якого може бути декілька факторів. Проте відповідь на питання, який з них слід вважати основним, так і залишається відкритою.

Серед біологічних концепцій походження шизофренії виділяють інфекційну та аутоімунну. Так, епідеміологічні дослідження певною мірою підтверджують роль вірусної інфекції в розвитку шизофренії. Перенесена вагітною жінкою вірусна інфекція, захворювання вірусної етіології у дітей до 5 років помітно підвищують ризик захворювання на шизофренію. Так, перинатальна гриппозна інфекція призводить до обмеження виділення нейронами реєліну, який регулює кортико-гіпокампальну міграцію нейронів, а це викликає слабкість тих структур мозку, які вражаються при шизофренії в першу чергу [Лоури, Макінтош, 2003; Доброхотова, 2006]. Вірусні гіпотези генезу шизофренії допускають як прямий вплив нейротропних вірусів на нейрони, який призводить до руйнування цих клітин, так і опосередкова-

ний. Зсув специфічного імунітету, який спостерігається при багатьох вірусних інфекціях, виявляється і при шизофренії. Багато фахівців відзначають дисбаланс субпопуляційного складу Т-лімфоцитів зі зміною співвідношення між основними субпопуляціями Т-клітин, особливо в лікворі. Це може свідчити про суттєве пригнічення як кількісних, так і функціональних показників Т-клітинної ланки імунної відповіді при шизофренії [Csernansky, 2002; Csernansky, 2004].

Для шизофренії є характерною активація гуморальної ланки імунної системи, що проявляється збільшенням вмісту імуноглобулінів класу G [Harvey, 2006]. Виявлений зв'язок ряду імунобіологічних показників з особливостями клінічної симптоматики та ступенем патологічного процесу. Так, при фармакотерапії шизофренії спостерігається нормалізація ряду імунобіологічних показників, що, за висновками деяких авторів, може бути індикатором реакції хворих на терапію антипсихотиками, може слугувати маркером ефективності терапії [Горобец, 2007; Балашов, 2008].

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Сьогодні накопичено багато фактів, які свідчать про зміни клітинного та гуморального імунітету при шизофренії. Взаємний зв'язок імунної та нервової систем організму не викликають сумніву, і не випадковим є розвиток нового наукового напрямку - психонейроімунології, яка вивчає особливості взаємодії цих систем. Імунна система активно впливає на центральну нервову систему за допомогою цитокінів, які проникають через гематоенцефалічний бар'єр, і безпосередньо діють на нейрони. Астроцити та мікроглія використовують ці речовини в якості медіаторів. Різні цитокіни регулюють здатність астроцитів обмежувати певні ефекти інфламаторної реакції, сприяють відновним процесам та життєздатності клітин [Grace, 2000].

Технічний прогрес останніх десятиліть дозволяє проводити дослідження шизофренії на різних рівнях: біологічному (генетичному, нейрохімічному, нейрофізіологічному, нейроанатомічному, нейроімунологічному), психологічному (нейропсихологічному, патопсихологічному, дослідження структури особистості та механізмів її психологічного захисту) та соціальному. Ці дослідження дозволять оптимізувати результати діагностики шизофренії та досягти кращої ефективності її лікування.

Список літератури

- Балашов А.М. Перспективи генетики і фармакогенетики в психіатрії : часть 1 / А.М. Балашов // Психіатрія і психофармакотерапія. - 2006. - Т. 8. - С. 4-10.
- Горобец Л.Н. Нейроендокринные дисфункции и нейролептическая терапия / Горобец Л.Н. - М. : ИД "МЕДПРАКТИКА-М", 2007. - 312 с.
- Гурьева В.А. Раннее распознавание шизофрении / В.А. Гурьева, В.Я. Гиндикин. - М. : Высшая школа психологии, 2002. - 304 с.
- Доброхотова Т.А. Нейропсихиатрия / Т.А. Доброхотова. - М. : Издательство БИНОМ, 2006. - 304 с.
- Лоури С. Шизофрения : в сб. : Доказательная медицина . Ежегодный справочник. Часть 2. / С. Лоури, А. Макінтош. - Москва : Медиа Сфера, 2003. - С. 971-1001.
- Csernansky J. Abnormalities of thalamic volume and shape in schizophrenia / J. Csernansky // Am J. Psychiatry. - 2004. - № 161. - P. 896-902.
- Csernansky J. Hippocampal deformities in schizophrenia characterized by high dimensional brain mapping / J. Csernansky // Am J. Psychiatry. - 2002. - № 159. - P. 2000-2006.

Grace A. Gating of information flow within the limbic system and the pathophysiology of schizophrenia / A. Grace // Brain Res Rev. - 2000. - № 31 (23). - P. 330-341.

their relationship / Ph. Harvey // Schizophrenia Bulletin. - 2006. - № 32. - P. 250-258.

Мруг В.М., Мруг Е.Ф.

ИММУНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ШИЗОФРЕНИИ

Резюме. В статье аргументируется мультифакториальность заболевания шизофренией и важность усовершенствования ее диагностики и оптимизации лечения. Приводятся биологические концепции происхождения шизофрении, рассматривается ее исследование на биологическом, психологическом и социальном уровнях.

Ключевые слова: психонейроиммунология, шизофрения.

Mrug V.M., Mrug O.F.

IMMUNOLOGICAL ASPECTS OF SCHIZOPHRENIA

Summary. The article argues multifactoriality of schizophrenia, the importance of improving and optimization of its diagnostics and treatment. The concept of biological origin of schizophrenia is given, methods of its researching on biological, psychological and social levels are reviewed.

Key words: psychoneuroimmunology, schizophrenia.

Стаття надійшла до редакції 08.11.2013р.

Мруг Валентина Максимівна - к.мед.н., доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова; +38 0432 53-03-79

Мруг Олена Федорівна - асистент кафедри психіатрії та наркології Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова

© Андреева І.А., Сердюк Р.О., Савицька І.В., Яковлева Ю.М.

УДК: 615.33:579:502.175

Андреева І.А., Сердюк Р.О., Савицька І.В., Яковлева Ю.М.

ДЗ "Дніпропетровська медична академія МОЗ України" (вул. Дзержинського, 9, м. Дніпропетровськ, Україна, 49044)

КОНТРОЛЬОВАНЕ ЗАСТОСУВАННЯ АНТИБІОТИКІВ ЯК РЕЗУЛЬТАТ МІКРОБІОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ З ВИКОРИСТАННЯМ АНАЛІТИЧНОЇ ПРОГРАМИ WHONET

Резюме. В сучасних умовах проблема лікарської стійкості мікроорганізмів набула глобального характеру. Для вирішення цієї фундаментальної проблеми в Дніпропетровській дитячій клінічній лікарні №3 ім. Руднєва була впроваджена комп'ютерна програма WHONET, рекомендована ВООЗ для динамічного моніторингу за структурою та рівнем стійкості мікроорганізмів до антибіотиків. Проведення мікробіологічного моніторингу за виділеними штамми бактерій з урахуванням оцінки чутливості/резистентності до антимікробних препаратів дозволило раціонально використовувати отриману інформацію для контрольованого застосування антибіотиків.

Ключові слова: антибіотикорезистентність, мікробіологічний моніторинг, WHONET.

Вступ

На сучасному етапі розвитку медичної галузі міжнародними науковими та професійними медичними співтовариствами та організаціями рекомендована практика розробки та впровадження в систему надання медичної допомоги населенню принципів доказової медицини, що орієнтовані на забезпечення пацієнтів лікарськими препаратами, ефективність яких науково обґрунтована та підтверджена клінічними випробуваннями та практикою. Зокрема, це стосується використання антибактеріальних препаратів для лікування пацієнтів з різноманітними патологіями. В останній час відбувається неухильне розширення показань до призначення антибіотиків, причому, переважно препаратів резерву. Практика використання антибактеріальних препаратів, керуючись лише показаннями й протипоказаннями до застосування, нерідко сприяє формуванню госпітальних штамів мікроорганізмів, мультирезистентних до антибіотиків [Авдеева., 1999; Рачина и др., 2008].

Для забезпечення епідемічної безпеки встановлюються вимоги до лікувально-діагностичного процесу та умов, в яких він здійснюється. В цьому полягає стратегія підвищення якості медичної допомоги через впровадження в практику охорони здоров'я системи інфекційного контролю як самого економічно ефективного шляху зниження захворюваності й смертності в лікарнях, зокрема, шляхом нагляду за використанням антимікробних засобів [Хрусталева и др., 2005; Москаленко та ін., 2013].

Невід'ємною частиною інфекційного контролю є мікробіологічний моніторинг, який дозволяє контролювати циркуляцію мікроорганізмів та їх антибіотикорезистентність шляхом динамічного спостереження за структурою та рівнем стійкості до антибіотиків [Зуева и др., 2004; Колосовская и др., 2013]. Мікробіологічний моніторинг сприяє вивченню на постійній основі епідеміологічних характеристик мікрофлори, яка циркулює в